



ИНСТИТУТ ЗА ЈАВНО ЗДРАВЈЕ НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

www.iph.mk

Ул." 50 Дивизија " бр.6, 1000 СКОПЈЕ

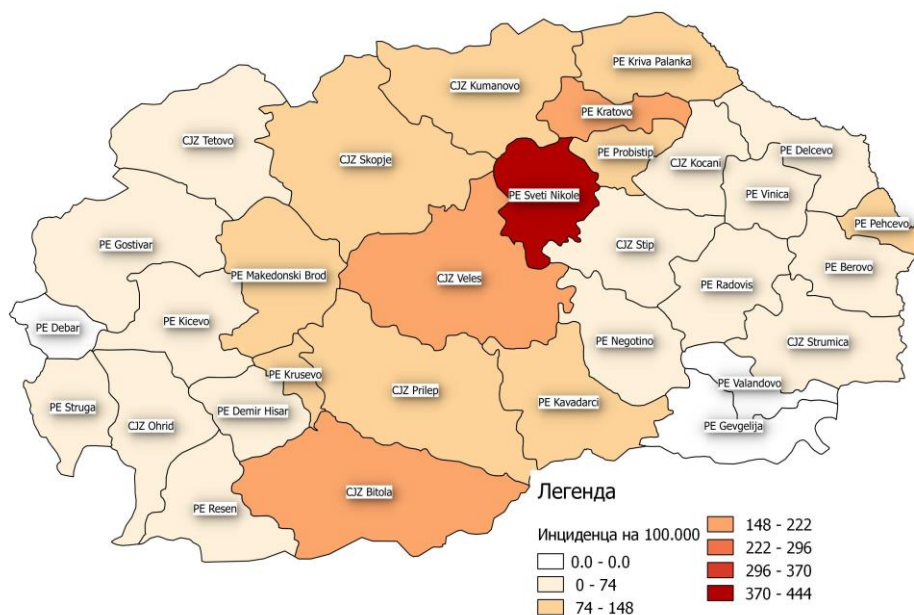
Тел: 02 3 125 044, 3 223 033; Факс: 02 3 223 354

СЕКТОР ЗА КОНТРОЛА И ПРЕВЕНЦИЈА НА ЗАРАЗНИ БОЛЕСТИ

ОДДЕЛЕНИЕ ЗА СЛЕДЕЊЕ И НАДЗОР НАД ЗАРАЗНИТЕ БОЛЕСТИ

БИЛТЕН

за движењето на акутните заразни заболувања во Р. Македонија
во месец **септември 2017**



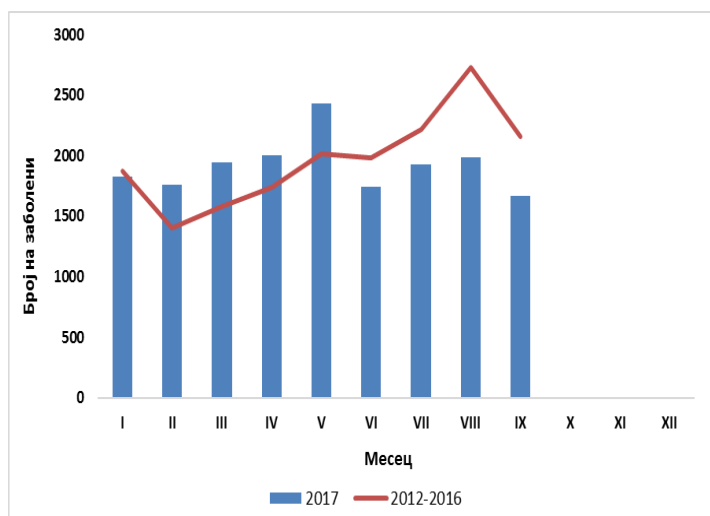
Скопје, 13.10.2017

Во текот на месец септември 2017 година, во Република Македонија се регистрирани вкупно 1.667 заболени лица од акутни заразни заболувања (не сметајќи ги грипот, туберкулозата, СИДА-та, АФП и хроничните носителства на хепатит Б и Ц) со вкупна инциденца од 80,6 на 100.000 жители.

Во текот на месец септември се бележи намалување на вкупниот број на заболени лица за 15,8% во однос на претходниот месец август. Во однос на септември 2016, како и во однос на аритметичката средина за периодот 2012–2016, исто така се регистрира намалување на пријавените лица од акутни заразни заболувања од 5,2% и 22,6% соодветно (Графикон 1).

Во вкупниот број на заболени во 2017 година, регистрираните случаи во месец септември учествуваат со 9,7%. Кумулативниот број на заболени во 2017 е зголемен за 1,6% во однос на кумулативата за истиот период во 2016 година.

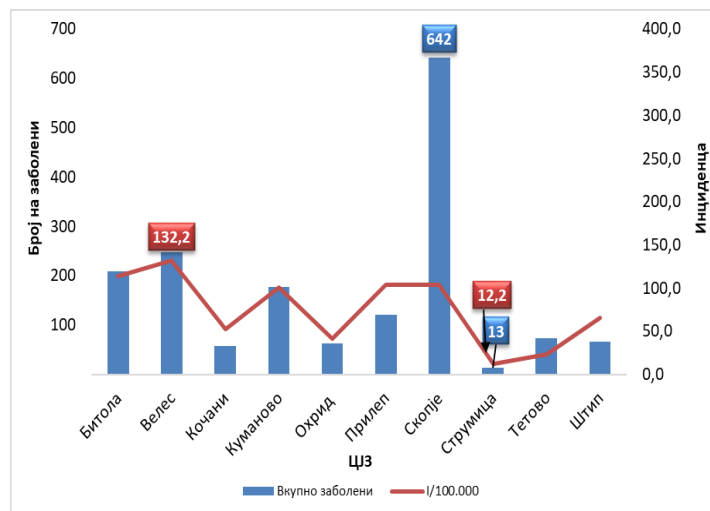
Графикон 1. Број на заболени од заразни болести по месеци во 2017, и аритметичка средина за 2012-2016



Во месец септември, најголем број акутни заразни заболувања на ниво на ЦЈЗ се регистрирани на територија на ЦЈЗ Скопје (n=642 или 38,5%), а најмал во ЦЈЗ Струмица (n=13 или 0,8%). (Табела 1 - Прилог)

Највисока инциденца на ниво на ЦЈЗ е регистрирана на територијата на ЦЈЗ Велес (I=132,2/100.000), а најниска во ЦЈЗ Струмица (12,2/100.000). (Графикон 2)

Графикон 2: Број на заболени и инциденца од акутни заразни заболувања по ЦЈЗ во септември, 2017



Не се регистрирани заболени лица на територијата на ПЕ Гевгелија, Дебар и Валандово (Табела во Прилог)

Десетте најчесто пријавувани акутни заразни заболувања во септември учествуваат со 97,5% во вкупниот број на заболени во месецот и бележат инциденца од 78,5/100.000 жители. (Табела 1)

Табела 1: Десет најчесто пријавувани акутни заразни заболувања во септември, 2017

Заболување	Број	I/100.000
Ентероколитиси	1.311	63,4
Овчи сипаници	150	7,2
Салмонелози	53	2,6
Бактериски алиментарни инфекции и интоксикации	27	1,3
Шуга	24	1,2
Инфекции предизвикани од E. Coli	18	0,9
Инфективна моноклеоза	15	0,7
Мали сипаници	11	0,5
Вирусен менингитис	8	0,4
Скарлатина	8	0,4
ВКУПНО	1.625	78,5

Првите две најчести заразни заболувања (ентероколити и овчи сипаници), учествуваат со 87,6% во вкупниот број на заболени, а со 89,9% во десетте најчесто регистрирани акутни заразни заболувања во месец септември 2017 година.

Во текот на септември, **најчесто** регистрирано акутно заразно заболување се **ентероколитите** ($n=1.311$). Тие во вкупниот број на заболени во месецот учествуваат со 78,6%, а во групата на десетте најчести заразни заболувања за овој месец учествуваат со 80,7%.

Во однос на претходниот месец август 2017, се регистрира намален број на заболени лица од ентероколити за 14,5%. Во однос на месец септември 2016, како и во однос на аритметичката средина 2012-2016, се регистрира намалување од 1,7% и 19,7% соодветно.

Во вкупниот број на пријавени ентероколити во 2017, бројот на заболени во септември учествува со 15,7%. Во вкупно регистрираните акутни заразни заболувања во 2017 година, учеството на ентероколитите е 48,4%.

Кумулативниот број на заболени од ентероколити во 2017 е намален за 1,7% во однос на кумулативата за истиот период во 2016 година.

На **второ** место по број на регистрирани заболени во месец септември се овчите сипаници, со 150 случаи. Во вкупниот број на заболени во месецот учествуваат со 9,0%, а во групата на десетте најчести заразни заболувања со 9,2%.

Во однос на претходниот месец август 2017, бројот на заболени од овчи сипаници е намален за 41,2%. Во однос на месец септември 2016, како и во однос на аритметичката средина 2012-2016, во овој месец се регистрира намалување од 38,3% и 12,3% соодветно.

Во вкупниот број на регистрирани овчи сипаници во 2017, пријавените случаи во септември учествуваат со 2,2%, додека во вкупниот број на регистрирани акутни заразни заболувања во 2017 година, овчите сипаници учествуваат со 40,2%.

Кумулативниот број на заболени од овчи сипаници во 2017 е зголемен за 2,8% во однос на кумулативата во истиот период во 2016.

Во однос на поделбата на **акутните заразни заболувања по групи**, најголем број од заболувањата во месец септември припаѓаат на цревни заразни заболувања. Пријавени се 1.420 заболени (85,2%) со инциденца од 68,6 на 100.000 жители (Графикон 3).

Од нив, најголем процент (92,3%) и број ($n=1.311$; $I=63,4/100.000$) се ентероколитите. На второ место во оваа група се 53 салмонелози (3,7%; $I=2,6/100.000$), а следат и 27 случаи на бактериски алиментарни инфекции и интоксикации (1,9%; $I=1,3/100.000$). Пријавени се 18 случаи на инфекции предизвикани од *E. Coli*, по 4 случаи на кампилобактериоза и шигелоза, два случаи на џардијаза и еден случај на листериоза.

На второ место во месец септември е групата на **капкови заразни заболувања** ($n=187$, 11,2%) со инциденца од 9,0/100.000 (Графикон 3).

Од нив, најголем број и процент чинат пријавите на овчи сипаници ($n=150$ или 80,2%), со инциденца од 7,2/100.000.

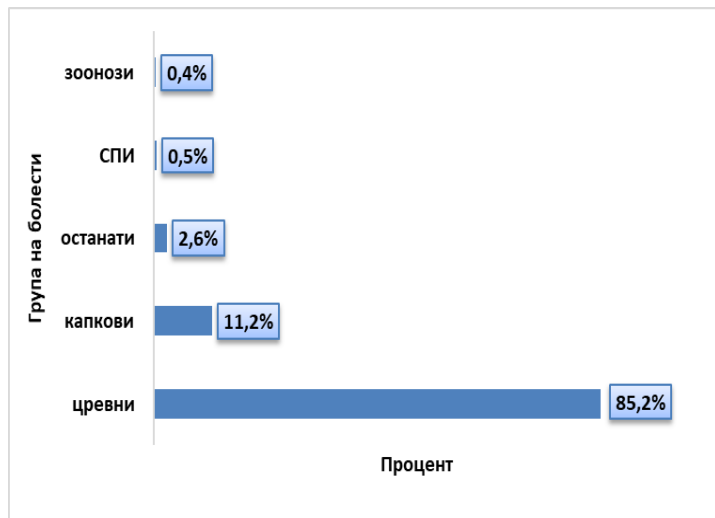
Во оваа група се регистрирани 15 случаи на инфективна моноклеуза (8,0%; $I=0,7/100.000$), 11 случаи на мали сипаници (5,9%; $I=0,5/100.000$), 8 случаи на скарлатина и по еден случај на голема кашлица, менигококна болест и пневмококни инфекции.

Во групата на **останати акутни заразни заболувања**, во септември се регистрирани 44 случаи (2,6%, $I=2,1/100.000$) (Графикон 3).

Од нив, најбројни ($n=24$, 54,5%) се случаите на заболени од шуга со инциденца од 1,2/100.000, а потоа следат 8 случаи (18,2%, $I=0,4/100.000$) на вирусни менингити. Во групата пријавени се и 5 случаи на вирусен хепатитис Б, 3 случаи на неодреден вирусен хепатит, 2 случаи на хеморагична треска со бубрежен синдром и по еден случај на вирусен енцефалит и бактериски менингит.

Во групата на **зоонозите** во месец септември се регистрираат 7 заболени лица (0,4%; $I=0,3/100.000$) и тоа 3 случаи на бруцелоза и по еден случај на ехинококоза, лајшманиоза, лептоспироза и антракс (странски државјанин) (Табела 1 - Прилог).

Графикон 3: Структура на заболени по групи на заболувања во септември, 2017



ХИВ/СИДА И ДРУГИ СЕКСУАЛНО ПРЕНОСЛИВИ ИНФЕКЦИИ

Во текот на месец септември, пријавени се 5 нови случаи на ХИВ/СИДА (Табела 3 - Прилог). Петте пријавени лица се од машки пол, а во однос на возраста, три лица се од возрасната група од 20-29 и по едно лице од 30-39 и 40-49 години. Според местото на живеење, пријавените се од Велес, Битола, Скопје, Прилеп и Куманово.

Согласно евиденцијата на пријавените случаи (заклучно со 30.09.2017), кумулативниот број на лица регистрирани со ХИВ/СИДА за периодот 1987–2017 изнесува 352 (во оваа бројка се зброени и случаи кои поради задоцнето пристигнување на пријавите од ЦЈЗ, не се претходно прикажани). Од вкупниот број на регистрирани:

- лица болни од СИДА се 185
- ХИВ позитивни лица се 167.

Од вкупната бројка регистрирани до сега случаи:

- 83 лица починале, а
- 269 лица живеат со ХИВ/СИДА.

Во однос на другите сексуално преносливи инфекции, во текот на септември се пријавени 8 случаи на инфекции предизвикани од хламидија и еден случај на гонореја (Графикон 2, Табела 3 - Прилог).

ВАКЦИНО-ПРЕВЕНТАБИЛНИ ЗАБОЛУВАЊА

Регистрирани се вкупно 17 лица ($I=0,8/100.000$) со заболувања против кои се спроведува задолжителна континуирана имунизација (без туберкулоза). (Табела 2 - Прилог)

Пријавени се 5 лица со вирусен хепатит Б, истите согласно Календарот за имунизација не подлежат на вакцинација и не се вакцинирани.

Во текот на септември, на територијата на ЦЈЗ Скопје, пријавени се 11 случаи на заболени лица од мали сипаници. Од нив 10 се регистрирани во епидемија на мали сипаници која ја пријави ЦЈЗ Скопје на територијата на кванташка депонија во Општина Гази Баба, а еден случај е од с. Кондово, кој не е епидемиолошки поврзан со претходните. Епидемијата и случаите на мали сипаници се обработени подолу во текстот.

Во септември, пријавен е еден случај на голема кашлица кај 2-месечно дете од Скопје, кое не подлежи на вакцинација согласно редовниот Календар за имунизација. Дијагнозата е лабораториски утврдена, а случајот е лекуван на Институтот за белодробни заболување за деца Козле - Скопје.

ЕПИДЕМИИ

Во текот на месец септември до ИЈЗ се пристигнати две **пријави за епидемии на заразна болест**.

На 21.09.2017, ЦЈЗ Штип/ ПЕ Пробиштип пријави **епидемија на *Enterocholitis acuta***. Во епидемијата заболеле 17 лица од с. Злетово. Епидемиолошката служба при ПЕ Пробиштип во соработка со ДСЗИ изврши епидемиолошки увид на терен. Земени се материјали за микробиолошка анализа, копрокултура од заболените (6) и мостри на вода од локалниот водовод и една јавна чешма. Копрокултурите се бактериолошки негативни, а мострите вода одговараат на квалитетот за безбедност на водата за пиење. Од страна на ПЕ спроведени се соодветни санитарно-хигиенски и противепидемиски мерки. Епидемијата е одјавена на 29.09.2017.

ЦЈЗ Скопје на 25.09.2017 година пријави **епидемија на мали сипаници** кај жители на Кванташка депонија - Маџари, во општина Гази Баба. Епидемијата е пријавена со четири заболени лица, а до крајот на септември во епидемијата се регистрирани 10 случаи. На територијата на ЦЈЗ Скопје регистрирано е и едно лице заболено од мали сипаници од с. Кондово, кое не е епидемиолошки поврзано со заболениите од Кванташка депонија.

Во однос на вакциналниот статус, сите пријавени случаи на мали сипаници не се вакцинирани. Во однос на возраста, едно лице е на возраст под 1 година, 5 лица се на возраст од 1-4 години, две лица се од возрастната група од 5-9 години и по едно лице припаѓа на возрастните групи: од 10-14, 15-19 и 20-29 години.

Кај сите заболени болеста е клинички утврдена и лабораториски потврдена во референтната Вирусолошка лабораторија при ИЈЗ. Сите заболени лица биле хоспитализирани во КИБФС - Скопје.

Препорачани се и превземени следните превентивни мерки: Вакцинација на сите жители - невакцинирани/со непознат вакцинален статус или непотполно вакцинирани, на возраст од 6 месеци до 60 години на територијата на општина Гази Баба, во областа каде што се регистрирани првите случаи (Кванташка депонија).

На 23.09.2017, во оваа населба вакцинирани се вкупно 86 лица на препорачаната возраст. Вакцинирани се и сите контакти во блиското семејство на лицето заболено од с. Кондово, вкупно 7 на возраст од 6 месеци до 60 години, кои не се вакцинирани или се непотполно вакцинирани.

Понатаму, интензивирана е контролата на вакциналните картончиња во вакциналните пунктови каде се спроведува вакцинација на предучилишни и училишни деца, избарување на невакцинирани деца и нивно вакцинирање.

На терен е давана стручно-методолошка помош на вакциналните тимови, од страна на координаторите на вакцинација.

Засилен е надзорот над пријавување на ново откриените случаи, епидемиолошко истражување на сите суспектни лица и лабораториска потврда, здравствено-едукативни активности, зајакнување на хигиената во предучилишни и училишни установи, и зачестена дезинфекција, а во здравствените установи интензивирање на мерките за спречување на интрахоспитално ширење на заболувањето.

СМРТНИ СЛУЧАИ

Во текот на месец септември **не е регистриран смртен случај** од акутно заразно заболување.

ЛАБОРАТОРИСКИ ИЗОЛИРАНИ ИЛИ НА ДРУГ НАЧИН ДОКАЖАНИ ПРИЧИНТЕЛИ НА ЗАРАЗНИ ЗАБОЛУВАЊА И РЕЗИСТЕНЦИЈА НА АНТИБИОТИЦИ

Во овој Билтен е даден приказ на евидентираните *Пријави за изолиран-докажан причинител на заразна болест и резистенција на антибиотици* пристигнати во ИЈЗ во текот на месец септември, 2017 година (n=141).

Пријави за микробиолошки изолати или на друг начин докажани причинители на заразни заболувања се добиени од лаборатории од 10 Центри за јавно здравје и 2 Подрачни единици (Табела 4 - Прилог).

Во најголем број и процент се пристигнати пријави за докажан микробиолошки причинител од лабораториите кои се наоѓаат на територијата од ЦЈЗ Битола (n=35 или 24,8%), ЦЈЗ Куманово (n=30 или 21,3%) и ЦЈЗ Скопје (n=23 или 16,3%).

Од регистрираните пријави за микробиолошки докажани причинители на заразно заболување, најчесто докажани/изолирани причинители во септември се: *Salmonella enteritidis* (n=26; 18,4%) и *Chlamydia trachomatis*, *MRSA*, *HBsAg+* (n=14; 9,9%), (Табела 4 - Прилог).

Кузмановска Г., Алексоски Б., Караџовски Ж., Ставридис К., Миќиќ В., Кочински Д., Балажи Л., Цветановска Ж., Столеска Илиоска Р., Исмени М.